

2012. január 19., csütörtök

Az Európai Unió és az ESA közötti kapcsolatok

48. emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 189. cikke értelmében az Európai Unió megfelelő kapcsolatokat alakít ki az ESA-val annak érdekében, hogy a kölcsönös felelősségeket meghatározzák, elkerülve a szerepek és a beruházások közötti átfedéseket;

49. úgy véli, hogy az Unió növekvő érintettsége a világűrrel kapcsolatban a kapcsolatok új meghatározását teszi szükségessé az ESA-val és a nemzeti ügynökségekkel, figyelembe véve azt, hogy az ESA és a nemzeti ügynökségek által fejlesztett technikai kompetenciák és programozás alapvetően az európai ipar technológiai kapacitásának és versenyképességének magas szinten való megőrzését szolgálják, és hogy az Európai Unió a számára szükséges űrrendszerek műveleteire, fejlesztéseire és folytonosságára, valamint a piacok nemzetközi bővítésére és a felhasználók igényeire koncentrálhat;

50. felszólítja a Bizottságot, hogy lássa el politikai vezetőként és a megbízásából eljáró szervezetek felügyeleti szerveként betöltendő szerepét;

*

* *

51. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

Az élelmiszer-pazarlás megakadályozása

P7_TA(2012)0014

Az Európai Parlament 2012. január 19-i állásfoglalása: Hogyan kerüljük el az élelmiszer-pazarlást: hatékonyabb élelmiszerláncra irányuló stratégiák az EU-ban (2011/2175(INI))

(2013/C 227 E/05)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésnek az emberi egészség védelméről és a környezet minőségének megőrzéséről, védelméről és javításáról szóló 191. és 192. cikkére,
- tekintettel a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 98/2008/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾,
- tekintettel az Európai Unió biohulladék-gazdálkodásáról szóló bizottsági zöld könyvről szóló, 2010. július 6-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel a „Tisztességes jövedelem a gazdáknak: hatékonyabban működő élelmiszer-ellátási lánc Európában” című, 2010. szeptember 7-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel az élelmiszerbiztonsággal összefüggésben a mezőgazdaság stratégiai ágazatként történő elismeréséről szóló 2011. január 18-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ HL L 312., 2008.11.23., 3. o.

⁽²⁾ HL C 351. E, 2011.12.2., 48. o.

⁽³⁾ HL C 308. E, 2011.10.20. 22. o.

⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0006.

2012. január 19., csütörtök

- tekintettel „A KAP jövője 2020-ig: az élelmezési, a természetes erőforrásokat érintő és a területi kihívások kezelése” című, 2011. június 23-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel a hatékonyabb és tisztességesebb kiskereskedelmi piacról szóló, 2011. július 5-i állásfoglalására ⁽²⁾,
 - tekintettel az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatóságának az EU-27 élelmiszer-pazarlására vonatkozó előkészítő vizsgálatára (2010),
 - tekintettel a FAO globális élelmiszer-pazarlásról és élelmiszer-hulladékokról szóló 2011-es tanulmányára,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 48. cikkére,
 - tekintettel a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság jelentésére és a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság, valamint a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság véleményére (A7-0430/2011),
- A. mivel Európában az élelmiszerlánc teljes vertikumában – akár a fogyasztóig terjedően –, az egészséges és élelmezési célra alkalmas élelmiszereknek minden évben egyre növekvő mennyisége, egyes becslések szerint akár 50%-a is hulladékká válik és kárba vész;
- B. mivel a Bizottság által közzétett egyik tanulmány 89 millió tonnára, azaz fejenként 179 kg-ra becsüli a 27 tagállam éves hulladéktermelését, az egyes országok és a különböző ágazatok közötti számottevő eltérésekkel, a mezőgazdaság termelési szintű veszteségeinek és a kifogott majd a tengerbe visszadobott halmenyiség beszámítása nélkül; mivel ha nem hajtanak végre további megelőző fellépéseket vagy intézkedéseket, az élelmiszerhulladékok teljes mennyisége 2020-ra mintegy 126 millió tonnára (azaz 40%-kal) emelkedik majd;
- C. mivel az Európai Unió területén továbbra is 79 millió ember él a szegénységi küszöb alatt, vagyis az állampolgárok 15%-a részesül lakóhely szerinti országa átlagjövedelmének 60%-ánál alacsonyabb jövedelemben; mivel közülük 16 millióan részesültek élelmiszersegélyekben jótékonyági intézményeken keresztül;
- D. mivel a FAO által közzétett nyugtalanító számok szerint a világon jelenleg 925 millió embert fenyeget az alultápláltság veszélye és ez a szám egyre távolibbá teszi a szegénység és az éhínség arányának 2015-ig történő felére csökkentését előirányzó milleniumi fejlesztési célok megvalósítását;
- E. mivel a FAO vizsgálatai alapján a világ népességének 7-ről 9 milliárdra történő növekedése az élelmiszer-ellátás legalább 70%-os emelését teszi szükségessé 2050-ig;
- F. mivel a világ gabonatermelése az 1960-ban mért 824 millió tonnáról 2010-re mintegy 2,2 milliárd tonnára emelkedett, ami a termelés évi 27 millió tonnával való növekedését jelenti; mivel ha a világ mezőgazdasági termelése ezen az úton halad tovább, a gabonatermelésnek a maihoz képest 2050-re várható növekedése elegendő lesz a világ népességének élelmiszerral való ellátásához; mivel a betakarítás utáni veszteség a teljes termés mintegy 14%-át teszi ki, és további 15% vész el a szállítás során, illetve háztartási hulladékként, a 2050-re szükséges teljes kínálati növekedés háromötöde már azzal elérhető lenne, ha egyszerűen felhagynánk az élelmiszer-pazarlással;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0297.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0307.

2012. január 19., csütörtök

- G. mivel az élelmiszer-pazarlás csökkentése a világban uralkodó éhínség leküzdésének, a FAO által becsült kereslet-növekedés kezelésének, valamint a népesség tápláltsági szintje javításának jelentős előfeltétele;
- H. mivel a kisebb élelmiszerpazarlás hatékonyabbá tenné a földhasználatot és a vízkészletekkel való gazdálkodást, előnyökkel járna az egész mezőgazdasági ágazat számára világszerte, valamint jelentősen hozzájárulna az alultápláltság elleni küzdelemhez a fejlődő országokban;
- I. mivel az élelmiszer-pazarlás nemcsak etikai, gazdasági, szociális és táplálkozási, hanem egészségügyi és környezeti következményekkel is jár, mivel az óriási mennyiségű el nem fogyasztott élelmiszer nagyban hozzájárul a globális felmelegedéshez, az élelmiszer-hulladékból pedig metán szabadul fel, amely a széndioxidnál 21-szer erősebb üvegházhatású gáz;
- J. mivel a fejlődő országokban minimális a fogyasztók általi élelmiszer-pazarlás; mivel ezekben az országokban az esetlegesen előforduló élelmiszer-pazarlás elsősorban az élelmiszerlánc egészében tetten érhető pénzügyi és technikai korlátoknak tudható be;
- K. mivel az elmúlt, élelmiszer-termelésben bővelkedő évtizedekben Európában és Észak-Amerikában az élelmiszer-pazarlás elleni fellépés nem tartozott a politikai prioritások közé, ami a teljes élelmiszer-ellátási láncban az élelmiszer-pazarlás általános növekedéséhez vezetett; mivel Európában és Észak-Amerikában az élelmiszer-pazarlás elsősorban a kiskereskedelmi és a fogyasztási szakaszban jelentkezik, szemben a fejlődő világgal, ahol a termelés, a betakarítás, a feldolgozás és a szállítás szakaszában fordulnak elő a főbb veszteségek;
- L. mivel a legfrissebb kutatások alapján 1 kilogramm élelmiszer előállítása átlagosan 4,5 kilogramm CO₂ légköri kibocsátásával jár; mivel Európában a mintegy 89 Mt elpazarolt élelmiszer 170 Mt CO₂ kibocsátásával jár éves szinten, amelynek megoszlása a következő: élelmiszeripar (59 Mt CO₂ évente), háztartási fogyasztás (78 Mt CO₂ évente), egyéb (33 Mt CO₂ évente); mivel a 30%-nak megfelelő el nem fogyasztott élelmiszer előállítása 50%-kal több öntözővíz használatát teszi szükségessé, és egy kilogramm marhahús előállításához 5–10 tonna vizet használnak fel;
- M. mivel az élelmezésbiztonságot fenyegető veszélyekkel együtt járnak más, a gazdagabb országokat sújtó problémák is, mint az elhízás, a szív- és érrendszeri betegségek, valamint a túlzott zsír- és fehérjebevitelre alapuló táplálkozáshoz köthető daganatos megbetegedések, olyannyira, hogy világviszonylatban a túlsúlyos személyek száma megegyezik az alultápláltakéval;
- N. mivel a termelési tényezők fokozódó csökkenése ellentétes az Európai Unió élelmiszer-kínálatának növelésére vonatkozó elvárásokkal;
- O. mivel a fejlődő országok részére élelmiszerláncuk hatékonyságának javításához nyújtott támogatás nem csak közvetlenül a helyi gazdaságok és e területek fenntartható növekedésének javára szolgálhat, hanem közvetett módon a világ mezőgazdasági termékeinek kereskedelmi egyensúlyát, valamint a természeti erőforrások újraelosztását is elősegítheti;
- P. mivel a legjobb gyakorlatok európai és nemzetközi szintű cseréje, valamint a fejlődő országoknak biztosított segítségnyújtás kifejezetten fontos az élelmiszer-pazarlás elleni világszintű küzdelemben;
- Q. mivel egyre több tagállam indít kezdeményezéseket, hogy felhívja a közvélemény figyelmét az élelmiszer-pazarlás okaira, következményeire, csökkentésének módjaira, valamint a fenntarthatóság és a szolidaritás elve vezette tudományos és polgári kultúra előmozdítására;

2012. január 19., csütörtök

- R. mivel az élelmiszer-pazarlás az élelmiszerlánc teljes szakaszán tetten érhető, a mezőgazdasági termelési szakasztól a tároláson át a feldolgozásig, a forgalmazásig, a kezelésig és a fogyasztásig;
- S. mivel elsősorban az agrár-élelmiszeripari lánc szereplői felelősek az élelmezésbiztonságért és – adott esetben – az elkerülhető élelmiszer-pazarlás kérdésének kezeléséért;
- T. mivel egyes tagállamok tiltják az élelmiszerek bekerülési költségen aluli értékesítését, és így megfosztják a kiskereskedőket attól a lehetőségtől, hogy a nap végéhez közeledve alacsonyabb áron értékesítsenek addig el nem adott friss élelmiszertermékeket, ezáltal hozzájárulnak az élelmiszerláncban tapasztalható pazarláshoz;
- U. mivel a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló közelmúltban elfogadott rendelet egyértelművé teszi, hogy a „fogyasztható” típusú címkével ellátott élelmiszerek a címkén szereplő dátum lejártát követően veszélyesnek tekintendők;
- V. mivel az élelmiszer-ellátási lánc működésének javításával foglalkozó magas szintű fórum és a fenntartható európai élelmiszer-ipari termeléssel és fogyasztással foglalkozó kerekasztal azon dolgozik, hogy javítsa a hatékonyságot és a fenntarthatóságot az élelmiszerláncban;
1. megjegyzi, hogy az élelmiszer-biztonság az emberiség alapvető joga, amely az egészséges, elegendő, megfelelő és tápláló élelmiszerekhez való hozzáférés, azok rendelkezésre állása, felhasználása és időbeli stabilitása által valósul meg; hangsúlyozza, hogy a világban az élelmiszer-termelés számos tényező függvénye, ideértve a természeti erőforrások korlátozott jellegét is a világ népességének növekedéséhez képest, valamint a társadalom legkiszolgáltatottabb csoportjainak élelmiszerhez való korlátozott hozzáférését;
2. kéri a Tanácsot, a Bizottságot, a tagállamokat és az agrár-élelmiszeripari lánc szereplőit, hogy sürgősen foglalkozzanak a teljes szállítói és fogyasztói lánc mentén mutatkozó élelmiszer-pazarlás problémájával, továbbá dolgozzanak ki iránymutatásokat és támogassák az agrár-élelmiszerlánc hatékonyságának ágazatról ágazatra történő javításával kapcsolatos módszereket, és sürgeti, hogy ezt kezeljék prioritásként az európai politika menetrendjében; ezzel összefüggésben felszólítja a Bizottságot, hogy fokozottan hívja fel a figyelmet az élelmiszer-ellátási lánc működésének javításával foglalkozó magas szintű fórum és a fenntartható európai élelmiszer-ipari termeléssel és fogyasztással foglalkozó kerekasztal jelenlegi munkájára, az élelmiszer-pazarlás problémájának kezelésére vonatkozó ajánlások viszonylatában is;
3. aggódalmát fejezi ki amiatt, hogy nap mint nap tekintélyes mennyiségű, tökéletesen fogyasztható élelmiszert kezelnek hulladékként, és hogy az élelmiszer-pazarlás környezeti és etikai problémát jelent, illetve gazdasági és társadalmi költségekkel jár, ami mind a vállalkozások, mind a fogyasztók számára kihívást jelent; ezért arra kéri a Bizottságot, hogy elemezze annak okait és következményeit, hogy Európában évente minden évben a megtermelt élelmiszer 50%-át kidobják, elpazarolják és hulladékként dolgozzák fel, végezzen pontos becslést az élelmiszer-pazarlásról és készítsen erről gazdasági, környezeti, táplálkozási és szociális hatásvizsgálatot; ezenkívül felkéri a Bizottságot, hogy dolgozzon ki konkrét intézkedéseket az élelmiszer-pazarlás 2025-ig történő felére csökkentése és ugyanakkor a biohulladék termelésének megelőzése érdekében;
4. megjegyzi, hogy az élelmiszer-pazarlásnak különböző okai vannak: a túltermelés, a termék rossz megválasztása (nem megfelelő méret vagy forma), a termék vagy a csomagolás romlása vagy megrongálódása, a forgalmazási előírások (megjelenésbeli problémák vagy csomagolási hibák), valamint nem megfelelő készletgazdálkodás vagy marketingstratégiák;
5. kéri a Bizottságot annak felmérésére, hogy a kényszerítő jellegű hulladékgazdálkodási intézkedések hogyan hatnának az élelmiszer-pazarlásra; javasolja, hogy a „szennyező fizet” elv alapján fogadjanak el kényszerítő jellegű hulladékgazdálkodási intézkedéseket az élelmiszerlánc minden egyes szakaszára vonatkozóan;

2012. január 19., csütörtök

6. úgy véli, hogy az élelmiszer-pazarlás maximális visszaszorítása érdekében az élelmiszer-ellátási lánc valamennyi szereplőjét be kell vonni, és ágazatonként kell kezelni a pazarlás különböző okait; kéri ezért a Bizottságot, hogy az élelmiszerlánc egészét vizsgálja meg annak megállapítása érdekében, hogy melyik élelmiszer-ágazatban fordul elő leginkább az élelmiszer-pazarlás, illetve az milyen megoldásokkal előzhető meg;
7. kéri, hogy a Bizottság működjön együtt a FAO-val, hogy az élelmiszer-pazarlás globális csökkentése érdekében meghatározzák a közös irányvonalakat;
8. megjegyzi, hogy az élelmiszer-pazarlás kérdésével az erőforrás-hatékonyság keretében kell foglalkozni, és felszólítja a Bizottságot, hogy az erőforrás-hatékony Európa elnevezésű kiemelt kezdeményezés keretében indítson az élelmiszer-pazarlásra irányuló egyedi kezdeményezéseket annak érdekében, hogy az élelmiszer-hatékonyság kérdésének és az ezzel kapcsolatos tudatosságnövelésnek legalább akkora figyelmet szenteljenek, mint az energiahatékonyság kérdésének, mivel azok egyformán fontosak a környezet és a jövőnk szempontjából;
9. kéri a Bizottságot, hogy a hulladékokról szóló 2008. évi keretirányelvben ajánlott, a tagállamok által 2014-ig elérendő hulladékmegelőzési célok részeként az egyes tagállamok számára dolgozzon ki az élelmiszer-pazarlás megelőzésére vonatkozó egyedi célokat;
10. úgy véli, hogy elengedhetetlen az élelmiszer-pazarlás csökkentése az élelmiszerlánc egésze mentén, a szántóföldtől egészen a fogyasztó asztaláig; kitart az összehangolt stratégia elfogadásának szükségessége mellett, amelyet uniós és tagállami szinten az élelmiszerlánc hatékonyságának javítására és a tagállamok között az élelmiszer-pazarlás elkerülése érdekében megvalósuló koordináció elmélyítésére irányuló konkrét intézkedések – köztük a bevált gyakorlatok cseréje – követnek; úgy véli, hogy ezt a termelők és a fogyasztók közötti közvetlen kapcsolatok előmozdítása, valamint az élelmiszerlánc lerövidítése révén, valamint az által lehet megvalósítani, hogy az érdekelt feleket felszólítjuk arra, hogy vállaljanak nagyobb felelősséget, és ösztönözzük őket, hogy erősítsék meg a koordinációt a logisztika, a szállítás, a készletgazdálkodás és a csomagolás javítása érdekében;
11. felkéri a Bizottságot, a tagállamokat és az érintett feleket a bevált gyakorlatok cseréjére az illetékes fórumok és platformok – például az EU Retail Forum on Sustainability (az uniós kiskereskedelmi fórum a fenntarthatóságról), a European Food Sustainable Consumption and Production Roundtable (a fenntartható fogyasztás és termelés uniós kerekasztala), a High Level Forum for a Better Functioning Food Supply Chain (magas szintű fórum egy jobban működő élelmiszer-ellátási láncért), „a fenntartható élelmiszer barátai” elnevezésű informális tagállami hálózat és a Consumer Goods Forum (fogyasztási cikkek fóruma) stb. tudását ötvözve;
12. arra kéri a Bizottságot, hogy a fejlesztési politikák kidolgozása során támogassa az élelmiszer-pazarlás csökkentésére irányuló intézkedéseket a teljes agrár-élelmiszeripari lánc mentén a fejlődő országokban, ahol a termelési technikák, a termékek betakarítást követő kezelése, az infrastruktúrák, valamint a feldolgozási és csomagolási eljárások kritikusnak és meg nem felelőnek bizonyulnak; e mezőgazdasági berendezések és infrastruktúrák korszerűsítésének ösztönzését javasolja, a betakarítás utáni veszteségek csökkentése és az élelmiszerek eltarthatóságának növelése érdekében; továbbá úgy véli, hogy az agrár-élelmiszeripari lánc hatékonyságának javítása az élelmiszer-önellátáshoz is hozzájárulhat ezen országokban;
13. szorgalmazza az Unió leghátrányosabb helyzetű polgárainak szánt élelmiszer-ipari termékek szétosztását érintő uniós szintű támogatási intézkedések, az oktatási intézményekben tanuló diákok tejfel és tejtermékekkel történő ellátására irányuló uniós segítségnyújtás és az iskolákban bevezetett, gyümölcsfogyasztást ösztönző programok átirányítását az élelmiszer-pazarlás elkerülése érdekében;
14. megjegyzi, hogy zűrzavar uralkodik az „élelmiszer-pazarlás” és a „biohulladék” kifejezések meghatározása tekintetében; úgy véli, hogy „az élelmiszer-pazarlás” mindennapi jelentése azon élelmiszerek összességére utal, amelyeket gazdasági, esztétikai okokból, vagy a lejáratí idő közelsége miatt kislejteznek az agrár-élelmiszeripari láncból, noha még tökéletesen fogyaszthatóak és potenciálisan még emberi fogyasztásra is alkalmasak, és amelyek lehetséges alternatív felhasználás hiányában kislejtezésre és hulladékként való elhelyezésre vannak ítélve, a környezet szempontjából negatív externáliákat, gazdasági költségeket és a vállalkozások számára bevételkiesést okozva;

2012. január 19., csütörtök

15. megjegyzi, hogy Európában az élelmiszer-pazarlásnak nem létezik harmonizált fogalommeghatározása; ezért sürgeti a Bizottságot, hogy terjesszen elő jogalkotási javaslatot, amelyben meghatározza az élelmiszer-pazarlás tipológiáját, továbbá hogy ebben az összefüggésben dolgozzon ki külön fogalommeghatározást a bioüzemanyagként vagy biohulladékként történő felhasználásra szánt élelmiszer-maradványok tekintetében, amelyek elkülönülnek a hétköznapi élelmiszer-hulladéktól, mivel energetikai felhasználás céljából újrafelhasználásra kerülnek;

16. úgy véli, hogy valamennyi tagállamnak lehetővé kell tennie a kiskereskedők számára, hogy jelentősen – az előállítási ár alá – csökkentsék a friss élelmiszerek árát, ha közel van a termék forgalomba hozhatóságának határideje, annak érdekében, hogy csökkentsék az el nem adott és kidobott élelmiszer mennyiségét, és lehetőséget kínáljanak az alacsonyabb elköltethető jövedelemmel rendelkező fogyasztók számára, hogy kiváló minőségű élelmiszert vásárolhassanak kedvezőbb áron;

17. hangsúlyozni kívánja, hogy a mezőgazdaság jellemzői miatt erőforrás-hatékony, valamint kulcsfontosságú és úttörő szerepet tölthet be az élelmiszer-pazarlás elleni küzdelemben; ennek következtében sürgeti a Bizottságot, hogy a mezőgazdasággal, kereskedelemmel és az élelmiszerek forgalmazásával kapcsolatos új jogalkotási javaslataiba illesszen bele ebbe az irányba mutató ambiciózus intézkedéseket; együttes fellépést vár a kutatással, a tudománnyal, a technológiával, az oktatással, a tanácsadással és a mezőgazdasági innovációval kapcsolatos beruházások területén az élelmiszer-hulladékok csökkentése, valamint a fogyasztók nevelése és ösztönzése érdekében, hogy felelősségteljesebb és tudatosabb viselkedést tanúsítsanak az élelmiszer-pazarlás megelőzése érdekében;

18. úgy véli, hogy különösen a friss gyümölcsök és zöldségfélék méretét és formáját előíró európai vagy nemzeti jogszabályok vagy belső vállalati szabályok szerinti külső minőséggel kapcsolatos követelményekből adódóan sok a szükségtelen selejt, ami növeli az elpazarolt élelmiszer mennyiségét; kéri az érintett feleket, hogy a selejtesnek nyilvánított termékek csökkentése érdekében ismerjék el és magyarázzák meg a nem tökéletes mérettel/alakkal rendelkező mezőgazdasági termékek tápértékét;

19. sürgeti a Bizottságot, hogy dolgozzon ki iránymutatásokat a hulladékokról szóló keretirányelv (2008/98/EK) 5. cikkének végrehajtásával kapcsolatban, amely meghatározza a melléktermékeket, mivel az uniós jogszabályokban nincs egyértelműen rögzítve, hogy mi a különbség a hulladék és a nem hulladék között, ami akadályozhatja a melléktermékek hatékony felhasználását;

20. felszólítja a Bizottságot, a tagállamokat, a feldolgozókat és a kiskereskedőket, hogy dolgozzanak ki iránymutatásokat az elkerülhető élelmiszer-hulladékok kérdésének kezelése érdekében, valósítsanak meg nagyobb fokú erőforrás-hatékonyt az élelmiszerlánc azon szakaszában, amelyben érintettek, továbbá folyamatosan törekedjenek a feldolgozás, a csomagolás és a szállítás javítására annak érdekében, hogy csökkentsék a szükségtelen élelmiszer-pazarlást;

21. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ösztönözzék a bevált gyakorlatok kölcsönös megosztását és támogassák azokat a tudatosító kampányokat, amelyek felhívják a közvélemény figyelmét az élelmiszerek és mezőgazdasági termékek értékére, az élelmiszer-pazarlás okaira és következményeire, valamint csökkentésének módjaira, ezáltal előmozdítva a fenntarthatóság és a szolidaritás elvei vezette tudományos és polgári kultúra kialakulását; sürgeti a tagállamokat, hogy ösztönözzék az élelmiszerekkel kapcsolatos oktatás bevezetését az oktatás valamennyi szintjén, beleértve a főiskolákat, például ismertetve az élelmiszerek tárolásának, elkészítésének és kidobásának módjait a megfelelőbb viselkedési formák ösztönzése érdekében; hangsúlyozza, hogy a tömegtájékoztatáson kívül a helyi önkormányzatok és vállalkozások is jelentős szerepet játszanak az állampolgároknak az élelmiszer-pazarlás megelőzésével és csökkentésével kapcsolatos tájékoztatásában és támogatásában;

22. üdvözlí a különböző tagállamokban már elindított kezdeményezéseket, melyek célja, hogy helyi szinten összegyűjtsék az eladatlan és kidobott termékeket az élelmiszerlánc minden szakaszában annak érdekében, hogy szétosszák azokat a vásárlóerővel nem bíró, a minimálbér szintje alatti jövedelemmel rendelkező állampolgárok számára; hangsúlyozza az ezzel kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjének fontosságát a tagállamok között, valamint a helyi szintű kezdeményezések fontosságát; hangsúlyozza ebben az értelemben egyrészt az önkéntesek értékes hozzájárulását a termékek osztályozásában és szétosztásában, másrészt a hivatásos szakemberekét, akik élelmiszer-pazarlás elleni rendszereket és intézkedéseket alakítanak ki;

2012. január 19., csütörtök

23. felszólítja a kiskereskedőket, hogy vegyenek részt élelmiszer-újraelosztási programokban a vásárlóerővel nem rendelkező polgárok támogatása érdekében, továbbá hajtsanak végre a hamarosan lejáró szavatossági idejű termékek engedményes értékesítését lehetővé tevő intézkedéseket;
24. üdvözlí a köz- és magánszférában, a tudományos körökben és a közösségi ágazatokban működő társaságok és szakmai partnerségek munkáját az összehangolt, európai szintű cselekvési programok megalkotásában és végrehajtásában az élelmiszer-pazarlás elleni küzdelem terén;
25. úgy véli, hogy az élelmiszer-pazarlás csökkenését eredményező módszerekbe való beruházás mérsékelheti az agrár-élelmiszeripari ágazat által elszenvedett veszteségeket, ebből adódóan pedig az élelmiszerek csökkenését eredményezheti, ezáltal lehetőséget biztosítva a szegényebb népességi csoportok számára az élelmiszerhez való jobb hozzáféréshez; szorgalmazza, hogy a Bizottság határozzon meg olyan eszközöket és intézkedéseket, amelyek ösztönzik az agrár-élelmiszeripari vállalkozások, a nagykereskedelmi piacok, az üzletek, az értékesítési csatornák, a köz- és magánélelmiszeripar, az éttermek, valamint a közigazgatás és a civil szervezetek fokozottabb bevonását az élelmiszer-pazarlás elleni gyakorlatokba; ösztönzi az internet és az új technológiák felhasználását erre a célra; ennek kapcsán felhívja a figyelmet egy, az élelmiszerrel kapcsolatos tudományos és innovációs társulás (TIT) létrehozásának fontosságára, amely többek között az élelmiszer-pazarlás megelőzésével foglalkozik; sürgeti a Bizottságot, hogy kérje fel az agrár-élelmiszeripart és az egyéb szereplőket, hogy vállalják fel felelősségüket az élelmiszer-pazarlás problémájának tekintetében, konkrétan azáltal, hogy többféle méretű adagokat kínálnak, és így vegyék fontolóra az ömlesztett áruk palettájának szélesítését, és fokozottabban vegyék figyelembe az egyszemélyes háztartásokat az élelmiszer-pazarlás csökkentése és ezáltal a fogyasztók ökológiai lábnyomának csökkentése érdekében;
26. kéri a tagállamok, hogy dolgozzanak ki az élelmiszer-pazarlás korlátozását célzó gazdasági ösztönzőket;
27. hangsúlyozza, hogy a kidobott élelmiszerek előállításához, csomagolásához és szállításához kapcsolódó üvegházhatású gázok szükségtelen többletkibocsátását jelent; megjegyzi, hogy az élelmiszer-ellátási lánc hatékonyságának az élelmiszer-pazarlás megelőzését és a fogyasztásra alkalmas élelmiszer-hulladék kiküszöbölését célzó javítása kulcsfontosságú lépés az éghajlatváltozás mérséklésének irányába;
28. sürgeti a Bizottságot, hogy vegye fontolóra az étkeztetési és vendéglátói szolgáltatásokkal kapcsolatos közbeszerzési szerződéseket szabályozó szabályok esetleges módosítását annak érdekében, hogy a szerződés odaítélésekor – egyéb egyenlő feltételek mellett – azokat a vállalkozásokat részesítsék előnyben, amelyek garantálják az ellátásba nem került (eladatlan) termékek ingyenes újraelosztását a vásárlóerővel nem rendelkező állampolgárok számára, és amelyek előmozdítják az elpazarolt élelmiszereknek a felhasználási lánc korábbi szintjein való csökkentését célzó konkrét intézkedéseket, előnyben részesítve – például – a fogyasztás helyéhez lehető legközelebb előállított mezőgazdasági és agrár-élelmiszeripari termékeket;
29. felhívja a Bizottságot, hogy mutasson példát és foglalkozzon az uniós intézményeken belül előforduló élelmiszer-pazarlással, valamint sürgősen hozza meg a szükséges intézkedéseket a különféle uniós intézmények étkezdéiben nap mint nap kidobott élelmiszerek rendkívül jelentős mennyiségének csökkentése érdekében;
30. felkéri a Bizottságot, hogy értékelje és ösztönözze az elpazarolt élelmiszereknek az értékesítési lánc korábbi szakaszaiban történő csökkentésére alkalmas intézkedéseket, mint például a kettős („minőségét megőrzi”, illetve „fogyasztásra alkalmas”) címkézés egyértelműsítését, valamint a hamarosan lejáró, vagy sérült termékek engedményes értékesítését; megjegyzi, hogy a csomagolóanyagok optimalizálása és hatékony felhasználása – a termék átfogó környezeti hatásának csökkentése révén – fontos szerepet játszhat az élelmiszer-hulladékok megelőzésében nem utolsósorban környezettudatos terméktervezés révén, amely olyan intézkedéseket foglal magában, mint például a különböző csomagolási méretek – amelyek segítenek a fogyasztóknak abban, hogy a számukra megfelelő mennyiséget vásárolják, és az erőforrások túlzott fogyasztása ellen hatnak –, tanácsadás a termékek tárolásával és felhasználásával kapcsolatban, illetve a csomagolás olyan módon történő kialakítása, hogy az elősegítse a termékek eltarthatóságának és frissességének meghosszabbítását, az élelmiszerek csomagolásához és tartósításához minden esetben olyan megfelelő anyagokat biztosítva, amelyek nem veszélyeztetik az egészséget és az élelmiszerek tartósságát;

2012. január 19., csütörtök

31. felkéri a Bizottságot, hogy a tagállamokkal együttműködve adjon ki ajánlásokat a hűtési hőmérsékleteket illetően, azon bizonyítékok alapján, melyek szerint a nem megfelelő és nem optimális hőmérséklet miatt az élelmiszerek megromlanak, és ez szükségtelen pazarláshoz vezet; hangsúlyozza, hogy a hőmérsékletszintek az ellátási lánc teljes hosszán történő harmonizálása fokozza a termékek eltarthatóságát és csökkenti az élelmiszer-pazarlást a határokon túla szállított és értékesített termékek esetében;

32. emlékeztet a Bizottság vizsgálatának eredményeire (A fogyasztói öntudat fejlesztése az EU-ban – SEC(2011)0469), amelyek szerint a megkérdezett európaiak 18%-a nem érti a „minőségét megőrzi” kifejezést; kéri ezért a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fűzzenek magyarázatot a címkéken szereplő dátumokhoz („minőségét megőrzi”, „szavatossági idő”, „fogyasztható”), hogy egyrészt csökkentsék az élelmiszer fogyaszthatóságát illető bizonytalanságot, másrészt a fogyasztóknak az élelmiszerek fogyaszthatóságával kapcsolatos megalapozott döntései érdekében pontos tájékoztatást nyújtsanak a fogyasztók számára, konkrétan a tekintetben, hogy a minimális eltarthatósággal kapcsolatos „minőségét megőrzi” felirat a minőségre vonatkozik, míg a „fogyasztható” felirat a termék biztonságos voltára utal; sürgeti a Bizottságot, hogy tegyen közzé felhasználóbarát kézikönyvet a hamarosan lejáró szavatosságú termékek felhasználásáról, így biztosítva az élelmiszer-adományok vagy állati takarmányok biztonságát, az élelmiszerláncra vonatkozó, az érdekeltek által alkalmazott bevált gyakorlatokra építve, többek között például annak érdekében, hogy a kínálatot a kereslettel gyorsabban és hatékonyabban lehessen összehangolni;

33. sürgeti a tagállamokat, hogy ösztönözzék és támogassák a kis- és közepes üzemi, a helyi és regionális piacokhoz és fogyasztáshoz kapcsolódó fenntartható termelés ösztönzésére irányuló kezdeményezéseket; elismeri, hogy a helyi piacok környezeti szempontból fenntarthatóak és hozzájárulnak az elsődleges szektor stabilitásához; kéri, hogy a jövőben a közös agrárpolitika irányozza elő a szükséges finanszírozást az elsődleges szektor stabilitásának előmozdításához, például a közvetlen eladások, a helyi piacok és a rövid vagy nulla kilométeres élelmiszerlánc előmozdítására irányuló valamennyi intézkedés révén;

34. felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a helyi kistermelők és termelői csoportok részt vehessenek különösen a gyümölcsök és tejtermékek iskolai fogyasztását előmozdító egyedi programok végrehajtására irányuló közbeszerzési eljárásokban;

35. felszólítja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy 2014-et nyilvánítsák az élelmiszer-pazarlás elleni küzdelem európai évének, amely kulcsfontosságú kezdeményezés az európai polgárok tájékoztatására és tudatosságuk növelésére, továbbá hogy hívják fel a nemzeti kormányok figyelmét erre a jelentős témára abból a célból, hogy a közeljövőben megfelelő forrásokat irányozzanak elő a közeljövő kihívásainak leküzdésére;

36. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

Az algák elszaporodása elleni küzdelem

P7_TA(2012)0015

Az Európai Parlament 2012. január 19-i nyilatkozata az algák elszaporodása elleni küzdelemről

(2013/C 227 E/06)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 191. cikkére, amely kimondja, hogy az Unió környezetpolitikája hozzájárul a környezet minőségének megőrzéséhez, védelméhez és javításához, illetve az emberi egészség védelméhez,